

Laki

sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään eurooppalaisesta sähköisestä tietullipalvelusta ja sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta.

Tässä laissa säädetään myös tiemaksujen laiminlyöntiin liittyvästä ajoneuvojen rekisteritietojen vaihtamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä.

Tämä laki ei koske pieniä, yksinomaan paikallisia sähköisiä tietullijärjestelmiä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *tietullipalvelujen tarjoajalla* oikeussubjektia, joka tarjoaa tietullipalveluja yhdessä tai useammassa EETS-tietullikohteessa yhdelle tai useammalle ajoneuvoluokalle;
- 2) *tietullioperaattorilla* julkista tai yksityistä yksikköä, joka perii tietulleja EETS-tietullikohteessa liikkuvilta ajoneuvoilta;
- 3) *EETS:llä* eurooppalaista sähköistä tietullipalvelua, jota EETS-palveluntarjoaja tarjoaa EETS:n käyttäjälle yhdessä tai useammassa EETS-tietullikohteessa sopimuksen perusteella;
- 4) *EETS-palveluntarjoajalla* yksikköä, joka tarjoaa erillisen sopimuksen perusteella EETS:n käyttäjälle EETS:n käyttömahdollisuuden, siirtää tietullit asianomaiselle tietullioperaattorille ja joka on rekisteröity sijoittautumisjäsenvaltiossaan;
- 5) *EETS:n käyttäjällä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on EETS-palveluntarjoajan kanssa sopimus EETS:n käyttämisestä;
- 6) *EETS-tietullikohteella* sellaista tietä ja tieverkostoa, siltaa, tunnelia ja muuta rakennetta, sekä lossia, jossa tietulleja kerätään käyttäen sähköistä tietullijärjestelmää;
- 7) *sähköisellä tietullijärjestelmällä* tietullien keräämiseksi käytettävää järjestelmää, jossa käyttäjän velvollisuus maksaa tietulli tulee voimaan ajoneuvon sijainnin automaattisella paikantamisella tietylle alueelle ja paikantamisessa käytetään etäyhteyttä ajoneuvon ajoneuvolaitteeseen tai automaattista rekisterikilpien tunnistamista;
- 8) *ajoneuvolaitteilla* laitteisto- ja ohjelmistokomponenttien kokonaisuutta, jota käytetään osana tietullipalvelua ja joka on asennettu ajoneuvoon tai joka on ajoneuvossa tietojen keräämistä, tallentamista, käsittelyä, vastaanottamista ja lähettämistä varten joko erillisenä laitteena tai ajoneuvoon integroituna järjestelmänä;
- 9) *yhteentoimivuuden osatekijällä* sellaista EETS:ään kuuluvan tai siihen liitettäväksi tarkoitettua laitteen perusosaa, osien ryhmää, osakokonaisuutta tai kokonaisuutta, josta palvelun yhteentoimivuus on suoraan tai epäsuorasti riippuvainen;

10) *käyttöönsoveltuvuudella* yhteentoimivuuden osatekijän kykyä ylläpitää määrättyä suoritustasoa käytössä, kun se toimii tarkoituksensa mukaisesti osana EETS:ää suhteessa tietulliopeeraattorin järjestelmään;

11) *tietulli-ilmoituksella* tietullipalvelujen tarjoajan ja tietulliopeeraattorin keskenään sopimassa muodossa tietulliopeeraattorille tehtävää ilmoitusta, joka vahvistaa ajoneuvon läsnäolon EETS-tietullikohteessa.

3 §

Sähköisiä tietullijärjestelmiä ja ajoneuvolaitteita koskevat vaatimukset

Jos sähköinen tietullijärjestelmä edellyttää ajoneuvolaitteiden asennusta tai käyttöä, sen on perustuttava yhteen tai useampaan seuraavista tekniikoista:

- 1) satelliittipaikannus;
- 2) matkaviestintä;
- 3) 5,8 gigahertsin mikroaaltotekniikka.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, ajoneuvolaitteiden tulee täyttää sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014) radiolaitteille ja sähköturvallisuuslaissa (1135/2016) sähkölaitteille ja -laitteistoille säädetyt vaatimukset. Ajoneuvolaitteen on 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa oltava yhteentoimiva sähköisen tietullijärjestelmän kanssa ja pystyttävä viestimään sen kanssa. Ajoneuvolaitteiden, jotka käyttävät satelliittipaikannustekniikkaa, on lisäksi oltava yhteensopivia Galileo-satelliittipaikannusjärjestelmän ja Euroopan geostationaarisen navigointilisäjärjestelmän paikannuspalvelujen kanssa.

Ajoneuvolaitteessa voidaan käyttää sen omia laitteistoja ja ohjelmistoja taikka osia muista ajoneuvossa olevista laitteistoista ja ohjelmistoista tai molempia. Ajoneuvolaite voi käyttää viestimiseen muiden ajoneuvossa olevien laitteistojärjestelmien kanssa muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja tekniikoita sillä edellytyksellä, että käyttö ei vaaranna liikenneturvallisuutta, palvelun laatua tai yksityisyyden suojaa.

Ajoneuvolaitteita saa käyttää tietullipalveluiden lisäksi muiden palvelujen toteuttamiseen. Ajoneuvolaitteiden käyttö muihin tarkoituksiin ei saa haitata tietullipalveluja EETS-tietullikohteessa.

4 §

EETS-palveluntarjoajan lupa

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta luvan toimia Suomessa EETS-palveluntarjoajana Suomeen sijoittautuneelle palveluntarjoajalle, jolla on:

- 1) EN ISO 9001 -sertifikaatti tai vastaava;
- 2) tarvittavat tekniset laitteet;
- 3) EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus tai sertifikaatti, jolla todistetaan, että yhteentoimivuuden osatekijät ovat eritelmien mukaisia;
- 4) pätevyys sähköisten tietullipalvelujen tarjoamisessa tai muussa vastaavassa toiminnassa;
- 5) asianmukainen vakavaraisuus;
- 6) jatkuva ja kattava riskinhallintasuunnitelma, joka auditoidaan vähintään joka toinen vuosi;
- 7) hyvä maine.

EETS-palveluntarjoaja ei täytä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden vaatimusta, jos sen vastuuhenkilö on tuomittu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdeta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa tai velkasuhdeta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan EETS-palveluntarjoajan edustajana.

Jos palveluntarjoaja ei enää täytä 1 momentissa tarkoitettuja edellytyksiä, Liikenne- ja viestintäviraston on varattava sille tilaisuus korjata puutteellisuus kohtuullisessa ajassa. Liikenne- ja viestintäviraston on määräajan jälkeen peruutettava myöntämänsä lupa, jos palveluntarjoaja ei ole korjannut puutteellisuutta ja puutetta on pidettävä olennaisena.

5 §

EETS-palvelun kattavuus

EETS-palveluntarjoajan on tehtävä vähintään neljän jäsenvaltion kaikki EETS-tietullikohteet kattavat EETS-sopimukset tietullioperaattorien kanssa kolmen vuoden kuluessa luvan myöntämisestä EETS-palveluntarjoajalle.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi EETS-sopimusten on katettava kaikki tietyn jäsenvaltion EETS-tietullikohteet kahden vuoden kuluessa ensimmäisen sopimuksen tekemisestä siinä jäsenvaltiossa.

EETS-palveluntarjoajan on pidettävä palvelua yllä jatkuvasti kaikissa EETS-tietullikohteissaan sen jälkeen, kun se on tehnyt kohteista sopimukset. Jos palvelu jossakin EETS-tietullikohteessa on keskeytynyt tietullioperaattorista johtuvasta syystä, EETS-palveluntarjoajan on ryhdyttävä uudelleen ylläpitämään palvelua mahdollisimman pian syyn poistumisen jälkeen.

EETS-palveluntarjoajan on julkaistava verkkosivuillaan tieto niistä EETS-tietullikohteista, joissa se ylläpitää palvelua, ja niiden mahdollisista muutoksista. EETS-palveluntarjoajan on lisäksi kuukauden kuluessa luvan myöntämisestä julkaistava yksityiskohtaiset suunnitelmat palvelunsa mahdollisesta laajentamisesta muihin EETS-tietullikohteisiin. Tässä momentissa tarkoitettut tiedot on päivitettävä vuosittain.

EETS-palveluntarjoajan on tehtävä Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain ilmoitus palvelunsa kattavuudesta EETS-tietullikohteissa.

6 §

EETS-palveluntarjoajan antama palvelu

EETS-palveluntarjoajan on annettava EETS:n käyttäjälle palvelun käyttämiseksi tarvittavat ajoneuvolaitteet.

EETS-palveluntarjoajan on pidettävä luetteloa EETS-käyttäjien kanssa tekemiinsä EETS-sopimuksiin liittyvistä käytöstä poistetuista ajoneuvolaitteista.

EETS-palveluntarjoajan on julkaistava verkkosivuillaan sopimusehdot, joita se soveltaa EETS:n käyttäjien kanssa tekemiinsä palvelusopimuksiin.

Niistä EETS-palveluntarjoajan velvoitteista, jotka koskevat EETS:n käyttäjille annettavaa palvelua ja teknistä tukea, säädetään eurooppalaisen sähköisen tietullipalvelun tarjoajien yksityiskohtaisista velvollisuuksista, eurooppalaisen sähköisen tietullipalvelun tietullikohteen määrittämisen vähimmäissisällöstä, sähköisistä rajapinnoista, yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevista vaatimuksista ja päätöksen 2009/750/EY kumoamisesta annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2020/204, jäljempänä *EETS-täytäntöönpanoasetus*.

7 §

EETS:n käyttäjien laskuttaminen

EETS-palveluntarjoajan on toimitettava tietullioperaattorille välttämättömät tiedot EETS:n käyttäjän ajoneuvosta tietullien laskemiseksi tai kaikki välttämätön tieto EETS-palveluntarjoajan EETS-käyttäjältä veloittamien tietullien laskentatavan tarkastamiseksi.

Niistä EETS-palveluntarjoajan velvoitteista, jotka koskevat EETS:n käyttäjien laskuttamista, säädetään EETS-täytäntöönpanoasetuksessa.

8 §

EETS-palveluntarjoajan tiedonantovelvoitteet

EETS-palveluntarjoajan on pyynnöstä välittömästi annettava tietulioperaattorille välttämättömät tiedot tiemaksun epäilyyn laiminlyöntiin liittyvästä ajoneuvosta ja kyseisen ajoneuvon omistajasta tai haltijasta, joka on EETS-palveluntarjoajan asiakas.

Tietulioperaattorilla on oikeus saada EETS-palveluntarjoajalta välttämättömät tiedot niistä EETS-palveluntarjoajan asiakkaiden omistamista tai hallinnassa olevista ajoneuvoista, joilla on tiettyä ajankohtana ajettu tietulioperaattorin vastuulla olevassa EETS-tietullikohteessa, sekä ajoneuvojen omistajia tai haltijoita koskevat välttämättömät tiedot. Tietojen saamisen edellytyksenä on, että tiedot ovat välttämättömiä tietulioperaattorin laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseksi. EETS-palveluntarjoajan on annettava pyydetty tiedot kahden päivän kuluessa pyynnöstä.

Tietulioperaattori ei saa luovuttaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja tietoja edelleen, jollei laissa toisin säädetä. Tietulioperaattorin ja tietullipalvelujen tarjoajan kuuluessa samaan yksikköön tietoja voidaan käyttää ainoastaan tietulioperaattorin laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseen.

9 §

Tietulioperaattorin velvollisuudet tietullijärjestelmän yhteentoimivuuden varmistamiseksi

Tietulioperaattori vastaa tietullikohteen EETS-yhteentoimivuudesta. Sen on laadittava vastuullaan olevasta EETS-tietullikohteesta määrätyt ja ylläpidettävä kohdetta sen mukaisesti. EETS-tietullikohteen määrittämisessä on oltava yksityiskohtainen suunnitelma yhteentoimivuuden osatekijöiden eritelmien mukaisuuden ja käyttöönsoveltuvuuden arviointia koskevasta prosessista.

Sähköistä tietullijärjestelmää perustettaessa järjestelmästä vastaavan tietulioperaattorin on julkaistava verkkosivuillaan EETS-tietullikohteen määrätyt ajoissa ennen uuden EETS-tietullikohteen toiminnan käynnistämistä, jotta EETS-palveluntarjoajat voivat akkreditoitua viimeistään kuukautta ennen uuden järjestelmän toiminnan käynnistämistä.

Yhteentoimivuuden teknisistä ja menettelyllisistä ehdoista sekä tietullikohteen määrittämisestä vähimmäissisällöstä säädetään EETS-täytäntöönpanoasetuksessa.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, ennen sähköisen tietullijärjestelmän olennaista muuttamista järjestelmästä vastaavan tietulioperaattorin täytyy laatia ja julkaista EETS-tietullikohteen määrittämisessä yksityiskohtainen suunnitelma kohteeseen jo akkreditoituneiden EETS-palveluntarjoajien eritelmien mukaisuuden ja yhteentoimivuuden osatekijöiden käyttöönsoveltuvuuden uudelleenarvioinnista. Suunnitelman on mahdollistettava kyseisten EETS-palveluntarjoajien akkreditoituminen uudelleen vähintään kuukautta ennen muutetun järjestelmän toiminnan aloittamista. Tietulioperaattorin on noudatettava kyseistä suunnitelmaa.

Jos EETS-tietullikohteeseen ei vastaa EETS:n yhteentoimivuudelle säädettyjä teknisiä ja menettelyllisiä ehtoja, vastuullisen tietulioperaattorin on toteutettava korjaavat toimenpiteet, jotta tietullijärjestelmän EETS-yhteentoimivuus säilyy.

Tietulioperaattorin on toimittava yhteentoimivuuden osatekijöiden käyttöönsoveltuvuuden arvioinnissa syrjimättömästi ja yhteistyössä EETS-palveluntarjoajien, valmistajien ja ilmoitettujen laitteiden kanssa.

10 §

EETS-palveluntarjoajan hyväksyminen EETS-tietullikohteeseen

Tietullioperaattorin on hyväksyttävä kaikki EETS-palveluntarjoajat, jotka haluavat tarjota EETS-palveluja sen vastuulle kuuluvissa tietullikohteissa. Hyväksynnän edellytyksenä on, että EETS-palveluntarjoaja noudattaa EETS-tietullikohteen määrittämissä vahvistettuja velvoitteita ja yleisiä ehtoja.

Tietullioperaattori ei saa vaatia EETS-palveluntarjoajalta sellaisia teknisiä tai menettelyllisiä ratkaisuja, jotka estävät EETS-palveluntarjoajan yhteentoimivuuden osatekijöiden ja sähköisen tietullijärjestelmän välisen yhteentoimivuuden muissa EETS-tietullikohteissa.

Tietullioperaattorin ja EETS-palveluntarjoajan välisessä sopimuksessa on sallittava, että EETS-palveluntarjoaja laskuttaa tietullin suoraan EETS-käyttäjältä. EETS-palveluntarjoajan on laskutettava EETS:n käyttäjää tietullioperaattorin nimissä, jos tietullioperaattori sitä pyytää.

Tietullioperaattorin on hyväksyttävä kanssaan sopimussuhteessa olevien EETS-palveluntarjoajien kaikki EETS-täytäntöönpanoasetuksen mukaisesti sertifioidut toimivat ajoneuvolaitteet, jotka eivät sisälly 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun käytöstä poistettujen ajoneuvolaitteiden luetteloon.

11 §

Korvaava palvelu EETS:n häiriötilanteessa

Jos EETS:n toiminta häiriytyy tietullioperaattorista johtuvista syistä, tietullioperaattorin on huolehdittava korvaavasta palvelusta liikenteen sujuvuuden turvaamiseksi.

12 §

Tietullioperaattorin palvelukorvaus EETS-palveluntarjoajalle

EETS-palveluntarjoajalla on oikeus palvelukorvaukseen tietullioperaattorilta.

EETS-palveluntarjoajien palvelukorvauksen määrittämisessä käytetyn menetelmän on oltava sama kaikille tiettyyn EETS-tietullikohteeseen akkreditoituille EETS-palveluntarjoajille. Tietullioperaattorin on julkaistava menetelmä osana EETS-tietullikohteen määrittämissä kaupallisista ehtoja. Palvelukorvauksesta säädetään EETS-täytäntöönpanoasetuksessa.

Jos EETS-tietullikohteessa on pääasiallinen palveluntarjoaja, EETS-palveluntarjoajien palvelukorvauksien määrittämisessä käytetyn menetelmän on oltava rakenteeltaan samanlainen kuin menetelmä, jota sovelletaan palvelukorvauksiin pääasiallisen palveluntarjoajan tuottamista vastaavista palveluista. EETS-palveluntarjoajan palvelukorvauksen määrä voi erota pääasiallisen palveluntarjoajan palvelukorvauksesta vain erityisestä syystä.

13 §

EETS:n käyttäjän oikeudet ja velvollisuudet

EETS:n käyttäjä voi tilata palvelunsa miltä tahansa EETS-palveluntarjoajalta.

EETS:n käyttäjä on täyttänyt maksuvelvollisuutensa tietullioperaattorille, kun käyttäjä on maksanut tietullin EETS-palveluntarjoajalleen.

Jos ajoneuvossa on useampi kuin yksi ajoneuvolaite, EETS:n käyttäjän vastuulla on käyttää oikeaa ajoneuvolaitetta tietyssä EETS-tietullikohteessa.

Niistä EETS:n käyttäjien velvollisuuksista, jotka koskevat tietojen antamista EETS-palveluntarjoajalle sekä ajoneuvolaitteen käyttöä ja käsittelyä, säädetään ajoneuvojen luokittelusta, eurooppalaisen sähköisen tietullipalvelun käyttäjien velvollisuuksista, yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevista vaatimuksista ja vähimmäisperusteista ilmoitettujen laitojen kelpoisuudelle

annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/203, jäljempänä *delegoitu EETS-asetus*, 3 artiklassa.

14 §

Tietullit

Tietullioperaattorin EETS:n käyttäjältä perimä tietulli ei saa ylittää muilta käyttäjiltä samasta tietullikohteesta perittävää tietullia.

Jos EETS-palveluntarjoajan tietullitariffien määrittelemiseen käyttämä ajoneuvon luokitus poikkeaa tietullioperaattorin käyttämästä, sovelletaan tietullioperaattorin käyttämää luokitusta, jollei sen voida osoittaa olevan virheellinen.

Tietullioperaattori voi vaatia EETS-palveluntarjoajalta maksun kaikista kyseisen EETS-palveluntarjoajan hallinnoimaan EETS-käyttäjätiliin liittyvistä tietulli-ilmoituksista ja tietulli-ilmoituksen tekemättä jättämisistä.

Jos EETS-palveluntarjoaja on lähettänyt tietullioperaattorille 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun luettelon käytöstä poistetuista ajoneuvolaitteista, EETS-palveluntarjoaja ei enää vastaa kyseisten käytöstä poistettujen ajoneuvolaitteiden käytöstä tämän jälkeen mahdollisesti aiheutuvista tietulleista.

Mikroaaltotekniikkaan perustuvissa tietullijärjestelmissä tietullioperaattorit ilmoittavat EETS-palveluntarjoajille tietulli-ilmoitukset niiden EETS:n käyttäjille aiheutuneiden tietullien osalta.

Ajoneuvojen luokitteluun sovellettavien tariffijärjestelmien laatimisen yksityiskohdista ja järjestelmien laatimisessa tarvittavista menettelyistä säädetään delegoidussa EETS-asetuksessa.

15 §

Toimintojen taloudellinen seuranta

Tietullioperaattorin ja EETS-palveluntarjoajan on järjestettävä EETS-toimintojen taloudellinen seuranta ja kirjanpito organisaation muusta toiminnasta erilliseksi siten, että EETS-toimintojen taloudellinen tulos voidaan luotettavasti selvittää.

Jos sama organisaatio hoitaa sekä tietullioperaattorin että EETS-palveluntarjoajan tehtäviä, sen tulee laatia näistä erilliset tuloslaskelmat ja taseet, jotka liitetään tilinpäätökseen. Tuloslaskelman ja taseen laatimisesta säädetään kirjanpitolaisissa (1336/1997).

16 §

Yhteentoimivuuden osatekijät

EETS-tietullikohteesta vastuussa olevan tietullioperaattorin tulee perustaa testiympäristö, jossa EETS-palveluntarjoaja tai sen valtuutettu edustaja voi tarkastaa, että sen ajoneuvolaitteet soveltuvat käytettäväksi tietullioperaattorin EETS-tietullikohteessa. Testien läpäisemisestä on annettava todistus. Tietullioperaattori voi perustaa yhden testiympäristön useampaa EETS-tietullikohtetta varten ja sallia yhden valtuutetun edustajan tarkastaa yhden ajoneuvolaitetyypin käyttönsoveltuvuuden yhden tai useamman EETS-palveluntarjoajan puolesta. Tietullioperaattori voi vaatia EETS-palveluntarjoajia tai niiden valtuutettuja edustajia kattamaan kyseisistä testeistä koituvat kustannukset.

EETS:n yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevista vaatimuksista ja yleisistä infrastruktuuri-vaatimuksista säädetään delegoidussa EETS-asetuksessa. Sellaisten yhteentoimivuuden osate-

kijöiden, joissa on CE-merkintä tai vakuutus eritelmien mukaisuudesta taikka vakuutus käyttöönsoveltuvuudesta, katsotaan täyttävän yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevat vaatimukset.

Eryteisistä infrastruktuurivaatimuksista, yhteentoimivuuden osatekijöiden eritelmien mukaisuuden ja käyttöönsoveltuvuuden arvioinnissa käytettävästä menettelystä sekä EY-vakuutusten sisällöstä ja muodosta, tietullioperaattoreiden, EETS-palveluntarjoajien ja EETS:n käyttäjien yhteentoimivuuden osatekijöiden välisten sähköisten rajapintojen eritelmistä säädetään EETS-täytäntöönpanoasetuksessa.

17 §

Yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuden korjaaminen

Jos yhteentoimivuuden osatekijät, joille on annettu CE-merkintä ja jotka on saatettu markkinoille, eivät täytä 16 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, Liikenne- ja viestintävirasto määrää yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistajan tai sen valtuutetun edustajan korjaamaan puutteellisuudet määräajassa.

Jos yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistaja tai sen valtuutettu edustaja ei noudata Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettua määräystä, Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksellään rajoittaa yhteentoimivuuden osatekijöiden käyttöalaa, kieltää niiden käytön tai määrätä ne poistettavaksi markkinoilta.

Yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistajan tai sen valtuutetun edustajan on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tämän määräämässä ajassa selvitys toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt 2 momentissa tarkoitettua päätöksen johdosta.

Liikenne- ja viestintäviraston on välittömästi ilmoitettava tämän pykälän nojalla tekemistään toimenpiteistä ja niiden perusteista Euroopan komissiolle ja asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle. Liikenne- ja viestintäviraston tulee lisäksi ilmoittaa 1 momentin nojalla antamastaan määräyksestä Euroopan unionin jäsenvaltioille.

18 §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen

Liikenne- ja viestintävirasto nimeää hakemuksesta EETS-täytäntöönpanoasetuksen mukaisen eritelmien mukaisuuden tai käyttöönsoveltuvuuden arviointimenettelyn suorittamisesta tai valvonnasta vastaavat laitokset ja huolehtii näiden ilmoittamisesta Euroopan komissiolle ja muille Euroopan unionin jäsenvaltioille.

Nimeämispäätöksessä määritellään ilmoitetun laitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt ja asetetaan tarvittaessa muitakin sen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Ilmoitettu laitos nimetään määräajaksi tai toistaiseksi.

19 §

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen edellytykset

Ilmoitetun laitoksen on oltava Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai sen osa. Muista vähimmäisvaatimuksista, jotka laitoksen on täytettävä, säädetään delegoidussa EETS-asetuksessa. Laitoksen, joka täyttää asianomaisissa eurooppalaisissa standardeissa määritetyt arviointiperusteet, katsotaan täyttävän kyseiset vähimmäisvaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kaikista sellaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta 1 momentissa ja delegoidussa EETS-asetuksessa säädettyjen vaatimusten täyttymiseen.

Ilmoitetun laitoksen on vuosittain toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle selvitys EETS-täytäntöpanoasetuksen mukaisen eritelmien mukaisuuden tai käyttöönsoveltuvuuden arviointimenettelyn suorittamisesta tai valvonnasta sekä arviointimenettelyn tai valvonnan tuloksista.

20 §

Ilmoitetun laitoksen tehtävien suorittaminen

Ilmoitetun laitoksen on tehtäviään suorittaessaan otettava huomioon kohdetta koskevat säännökset, suositukset, ohjeet ja standardit sekä seurattava niiden kehittymistä toimialallaan.

Ilmoitetun laitoksen henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä sen suorittaessa julkisia hallintotehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Ilmoitettu laitos voi käyttää apunaan ulkopuolisia testaus-, tarkastus- tai muita palveluja, jos ulkopuolinen palveluntuottaja täyttää 19 §:n 1 momentissa ja delegoidussa EETS-asetuksessa säädetty vaatimukset. Ilmoitettu laitos vastaa myös ulkopuolisella teettämistään toimenpiteistä sekä vaatimustenmukaisuuden ja käyttöönsoveltuvuuden arvioinnin kokonaisuudesta.

21 §

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttaminen

Jos ilmoitettu laitos ei enää täytä 19 §:n 1 momentissa ja delegoidussa EETS-asetuksessa säädettyjä vaatimuksia tai noudata nimeämispäätöksessä asetettuja ehtoja taikka jos sen toiminnassa muutoin esiintyy vakavia puutteita, Liikenne- ja viestintäviraston on kehotettava sitä määräjassa korjaamaan havaittu epäkohta. Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava nimeäminen, jos ilmoitettu laitos ei ole korjannut epäkohtaa annetussa määräjassa ja puutetta on pidettävä olennaisena.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttamisesta.

22 §

EETS-tietullikohderekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto pitää rekisteriä Suomen alueella olevista EETS-tietullikohteista. Rekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

- 1) tietullikohteesta vastaava tietullioperaattori;
- 2) käytetyt tietulliteknologiat;
- 3) tietullin perustiedot, joita ovat vastuullisen tietullioperaattorin määrittelemät tiedot, joita tarvitaan tietullin määrittämiseksi tietyssä tietullikohteessa liikkuvalla ajoneuvolle ja tietullitahtuman suorittamiseksi;
- 4) EETS-tietullikohteen määrittäminen;
- 5) ne EETS-palveluntarjoajat, jotka ovat tehneet sopimuksen tietullioperaattorin kanssa.

Tietullikohteesta vastaavan tietullioperaattorin on ilmoitettava ilman aiheutonta viivytystä Liikenne- ja viestintävirastolle 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen on oltava yleisesti saatavilla sähköisessä muodossa.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava Euroopan komissiolle kunkin kalenterivuoden lopussa sähköisessä muodossa tiedot rekisteriin merkityistä EETS-tietullikohteista.

23 §

Rekisteri EETS-palveluntarjoajista

Liikenne- ja viestintävirasto pitää rekisteriä EETS-palveluntarjoajista. Rekisteriin kirjataan tiedot EETS-palveluntarjoajasta ja myönnetystä luvasta sekä 4 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun riskienhallintasuunnitelman auditoinnin päätelmät.

Liikenne- ja viestintävirasto julkaisee verkkosivuillaan tiedon niistä EETS-palveluntarjoajista, joille on myönnetty 4 §:n mukainen lupa, ja niiden yhteystiedot.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava Euroopan komissiolle kunkin kalenterivuoden lopussa sähköisessä muodossa tiedot rekisteriin merkityistä EETS-palveluntarjoajista.

24 §

Valvontaviranomainen

Tämän lain noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.

25 §

Valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tämän lain noudattamisen valvontaa varten välttämättömät tiedot EETS-palveluntarjoajalta, tietulioperaattorilta, yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistajalta tai sen valtuutetulta edustajalta ja ilmoitetulta laitokselta.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarkastettava vähintään kerran vuodessa, että EETS-palveluntarjoajat täyttävät niille säädetyt vaatimukset. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada 4 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetun hyvämaineisuuden vaatimuksen arvioimiseksi välttämättömiä tietoja rikosrekisteristä ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitetusta sakkorekisteristä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on valvontatehtäviensä suorittamiseksi oikeus päästä EETS-palveluntarjoajan, tietulioperaattorin ja yhteentoimivuuden osatekijöiden valmistajan tai sen valtuutetun edustajan toimitiloihin sekä muihin tiloihin, lukuun ottamatta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyjä tiloja. Tarkastuksissa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

26 §

Pilottitietullijärjestelmät

Liikenne- ja viestintävirasto voi kokeilutarkoituksessa tilapäisesti sallia EETS-tietullikohteissa pilottitietullijärjestelmän, jossa käytetään uusia teknologioita tai menetelmiä, jotka poikkeavat tässä laissa, EETS-täytäntöönpanoasetuksessa tai delegoidussa EETS-asetuksessa säädetyistä vaatimuksista.

Liikenne- ja viestintäviraston on pyydettävä Euroopan komissiolta lupa pilottitietullijärjestelmän käynnistämiseksi.

27 §

Laiminlyötyjä tiemaksuja koskeva tiedonvaihto jäsenvaltioiden välillä

Liikenne- ja viestintävirasto toimii sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta ja tiemaksujen laiminlyöntiä koskevien tietojen rajatylittävän vaihtamisen helpottamisesta unionissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/520, jäljempänä *EETS-direktiivi*, 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspisteenä.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava muiden jäsenvaltioiden kansallisille yhteyspisteille EETS-direktiivin liitteen I mukaiset pakolliset tiedot ajoneuvoista sekä niiden omistajista ja haltijoista tiemaksun laiminlyöneen ajoneuvon ja sen omistajan tai haltijan tunnistamiseksi. Tietojen vaihtamiseen on käytettävä eurooppalaista ajoneuvo- ja ajokorttitietojärjestelmää.

28 §

Uhkasakko, teettämishukka ja keskeyttämishukka

Jos joku rikkoo tätä lakia, EETS-täytäntöönpanoasetusta tai delegoitua EETS-asetusta, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella.

29 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämishukan tai keskeyttämishukan asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen säädetään kuitenkin uhkasakkolaissa (1113/1990).

30 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä lokakuuta 2021.

Tällä lailla kumotaan sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annettu laki (21/2014).

Muualla laissa olevalla viittauksella sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annettuun lakiin tarkoitetaan tämän lain tultua voimaan viittausta tähän lakiin.

EETS-palveluntarjoajat saavat 31 päivään joulukuuta 2027 tarjota kevyiden ajoneuvojen käyttäjille ajoneuvolaitteita, jotka soveltuvat käytettäväksi ainoastaan 5,8 gigahertsin mikroaalto-tekniikan kanssa, käytettäväksi EETS-tietullikohteissa, joissa ei vaadita satelliittipaikannuksen tai matkaviestintätekniikan käyttöä.

Helsingissä 22.10.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Hrakka